

**ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ НА
ЗАКОН ЗА ЦАРИНСКАТА УПРАВА – НЕОФИЦИЈАЛНА ВЕРЗИЈА¹**

**ДЕЛ ПРВИ
I. ОПШТИ ОДРЕДБИ И ДЕФИНИЦИИ**

Член 1

(1) Со овој закон се уредува организацијата, делокругот на работа, начинот на вршење на работата и управувањето со Царинската управа, царинските надлежности, класификацијата на работните места, како и овластувањата и одговорностите при собирањето, евидентирањето, обработката и заштитата на податоци во врска со работите на Царинската управа.

(2) Со овој закон се уредуваат специфичностите во правата, обврските и одговорностите на царинските службеници од работен однос, кодексот на однесување, наградите и признанијата, како и финансирањето на Царинската управа.

Член 2

Одделните поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1) Царински службеник е административен службеник на Царинската управа кој е униформиран или има посебни должности и овластувања и кој своите надлежности ги врши согласно со овој закон, Царинскиот закон, Законот за Царинската тарифа, Законот за царински мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост, Законот за акцизите, Законот за даночна постапка и други закони;

2) Оперативна инструкција е упатство и насока донесена од директорот на Царинската управа наменета за царинските службеници за тоа како одредена работа и постапка треба да биде раководена или спроведувана, како и очекуваните стандарди на работа и однесувањето кон кои царинските службеници мора да се придржуваат;

3) Царинска мерка е секоја мерка преземена под надлежност на Царинската управа во согласност со овој закон и со друг закон;

4) Царинското подрачје на Република Македонија (во натамошниот текст: царинско подрачје) ја опфаќа територијата, територијалните води и воздушниот простор над територијата на Република Македонија, државната граница, а согласно со ратификувани меѓународни договори може да се

¹ Пречистениот текст на законот е изготвен врз основа на Законот за Царинската управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/2004, 81/2005, 107/2007, 103/2008, 64/2009, 105/2009, 48/2010, 158/2010, 53/2011 113/2012 , 43/2014, 167/2014, 33/2015, 61/2015, 129/2015 и 23/2016).

Пречистениот текст нема правна сила.

За правни цели во постапката единствено валидни се текстовите кои што се објавени во претходно наведените Службени весници на Република Македонија.

протега и на делови од територијата на други држави. Царинското подрачје е обележано со царинска линија која е идентична со државната граница;

5) Царински пограничен појас на копно е дел од царинското подрачје на Република Македонија, во ширина од 15 км од царинската линија во длабочината на територијата на Република Македонија. Царински пограничен појас на граничните езера е дел од царинското подрачје на Република Македонија кој во ширина ја опфаќа царинската линија на езерото и до 5 км на копното од брегот на езерото. Кога пограничниот појас се протега на дел од месности, тогаш целата месност се смета како да е внатре во појасот;

6) Царинска контролирана зона вклучува царински пограничен појас, царински складишта, царински терминали, царински зони, слободни економски зони, слободни складови, воздухопловни и езерски пристаништа отворени за меѓународен јавен сообраќај на лица и стоки и сите други места определени или одобрени од страна на Царинската управа со цел спроведување на царински надзор;

7) Царински надзор се општи мерки кои ги презема Царинската управа заради обезбедување на примена на царинските прописи, а кога е потребно и на други прописи кои важат за стока која е предмет на царински надзор;

8) Царинска контрола е извршување на конкретни дејствија како што се преглед на стока, проверка на постоење, веродостојност и точност на документите, преглед на деловни книги и други евиденции, преглед и претрес на транспортни средства, преглед и претрес на личен багаж и друга стока која ја носат лицата со или на себе, спроведување на службени истраги и други слични дејствија во поглед на запазување на царинските прописи, а кога е потребно и на други прописи кои важат за стока која е предмет на царински надзор;

9) Транспортни средства се секакви патнички и товарни возила, вклучувајќи запрежни коли, приколки или полуприколки, авиони, возови, вагони, чамци, бродови, амфибиски возила, хидроплани, други контејнери, како и сите други средства кои можат да се користат за транспорт на лица и стоки и

10) Технички надзор е мерка на набљудување, увид и документирање на движење на стоки, транспортни средства и лица со примена на аудио, видео и други технички средства.

11) Царински прекршоци се прекршоци утврдени со овој закон, Царинскиот закон, Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост, Законот за акцизите и/или други закони со кои одредени прекршоци се дадени во надлежност на царинската управа.

12) Објекти на граничните премини за патен сообраќај се деловни и други објекти во државна сопственост што служат за потребите на граничните премини за патен сообраќај, како и места за вршење на царински и инспекциски надзор.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА И ДЕЛОКРУГ НА РАБОТА

1. Организација и управување

Член 3

(1) Царинската управа е орган на државната управа во состав на Министерството за финансии со својство на правно лице.

(2) Царинската управа своите надлежности ги спроведува на целата територија на Република Македонија. Седиштето на Царинската управа се наоѓа во Скопје.

Член 4

(1) Царинската управа има свој симбол во кружен облик со два натписа - во горниот дел стои "Република Македонија Царинска управа", а во долниот дел стои ЦАРИНА - CUSTOMS. Симболот е составен од средишна црвена лента со златно- жолта рамка, која ги симболизира граничните премини, а над неа и под неа има по три златно- жолти ленти, кои го симболизираат протокот на луѓе и стоки преку царинската линија.

(2) Министерот за финансии, на предлог на директорот на Царинската управа, ја пропишува формата, содржината и начинот на употреба на симболот од ставот 1 на овој член.

Член 5

(1) Царинската управа работите од својот делокруг ги извршува преку:

- 1) Централна управа и
- 2) Царинарници.

(2) Централната управа координира и раководи со царинските и другите надлежности на целата територија на Република Македонија согласно со закон.

(3) Царинарниците се формираат кога тоа го бара обемот и структурата на стоковниот и патнички промет со странство.

2. Директор

Член 6

(1) Со работата на Царинската управа раководи директор кој го именува и го разрешува Владата на Република Македонија.

(2) Директорот на Царинската управа (во натамошниот текст: директор) има заменик кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија.

(3) Директорот и заменик-директорот се именуваат на предлог на министерот за финансии по спроведен јавен оглас за избор, објавен во три дневни весници кои се издаваат на целата територија на Република Македонија од кои еден се издава на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик и имаат мандат од четири години.

(4) Директорот и заменик-директорот за својата работа и работата на Царинската управа лично е одговорен пред Владата на Република Македонија и министерот за финансии .

(5) За директор и заменик-директор, може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

- 1) да е државјанин на Република Македонија,
- 2)- во моментот на именувањето со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;
- 3) да има стекнати 240 кредити според ЕКТС или VII/1 степен на образование;
- 4) најмалку пет години работно искуство;
- 5) да поседува еден од следниве меѓународно признати сертификати или уверенија за активно познавање на англискиот јазик не постар од пет години:
 - ТОЕФЛ ИБТ (со најмалку 74 бодови),
 - ИЕЛТС (IELTS) – најмалку 6 бодови,
 - ТОЛЕС (базично познавање),
 - ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) – најмалку B2 (B29 ниво),
 - ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) – положен или
 - БУЛАТС (BULATS) – најмалку 60 бода

Член 7

- (1) Директорот ја претставува Царинската управа.
- (2) Директорот одлучува за правата од работен однос на вработените.
- (3) Директорот е надлежен за започнување на постапка за откривање на случаи на несоодветно однесување или прекршување на должностите од страна на вработените во Царинска управа и за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност
- (4) Директорот е надлежен за донесување оперативни инструкции во писмена форма од сите области на царинското и акцизното работење.
- (5) Директорот може во писмена форма да пренесе одделни негови надлежности на царински службеници од категорија Б и В согласно со закон.

3. Класификација и посебни услови за работните места

Член 8

- (1) Работните места на царинските службеници се класифицираат во три категории и тоа:
 - категорија Б - раководни царински службеници ,
 - категорија В - стручни царински службеници и
 - категорија Г – помошно – стручни царински службеници.

(2) Во рамките на секоја категорија од ставот (1) на овој член се утврдуваат повеќе нивоа на работни места на царинските службеници.

Член 8-а

(1) Во рамките на категоријата Б се утврдуваат следниве нивоа на работни места и звања на раководни царински службеници:

- ниво Б1 помошник директор, управник на царинарница, советник на директорот,

- ниво Б2 помошник управник на царинарница и началник на одделение,

- ниво Б3 шеф на царинска испостава и шеф на служба и

- ниво Б4 водител на отсек и водител на смена и водач на смена.

(2) Раководните царински службеници треба да ги исполнат следниве посебни услови за работното место:

1) стручни квалификации и тоа:

- за нивоата Б1 и Б2 ниво на квалификации VI А според Македонската рамка на квалификации и најмалку 240 кредити стекнати според ЕКТС или завршен VII/1 степен;

- За нивоата Б3 и Б4 ниво на квалификации VI А според Македонската рамка на квалификации и најмалку 240 кредити стекнати според ЕКТС или завршен VII/1 степен, освен за нивото Б4 за работното место водач на смена ниво на квалификации најмалку више или средно.

2) работно искуство и тоа:

- за нивото Б1 најмалку четири години работно искуство на царински работи или во структурата,

- за нивото Б2 најмалку три години работно искуство на царински работи или во структурата,

- за нивото Б3 најмалку три години работно искуство на царински работи или во структурата,

- за нивото Б4 најмалку две години работно искуство на царински работи или во структурата;

3) општи работни компетенции за сите нивоа категорија Б од Рамката на општи работни компетенции и

4) посебни работни компетенции, и тоа:

- за сите нивоа активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење,

- за сите нивоа други посебни работни компетенции утврдени во актот за систематизација на работни места за соодветното работно место,

- за нивоата Б1 и Б2 познавање на еден од трите најчесто користени јазици на Европска унија (англиски, француски, германски), преку поседување на меѓународно признат сертификат или уверение, и тоа: ИЕЛТС со 5-6 поени, ФЦЕ, БЕК В, ИЛЕК, ИКФЕ, БУЛАТС или ТОЕФЕЛ ПБТ најмалку 500 бода,

ТОЕФЕЛ ЦБТ најмалку 175 бода или ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 60 бода; или ДЕЛФ, ТЦФ, ТЕФ; или Гете сертификат, ТестДаф, на Б2 (B2) нивото на ЦЕФР (CEFR) и

- за нивоата Б3 и Б4 познавање на еден од трите најчесто користени јазици на Европската унија (англиски, француски, германски), преку поседување на меѓународно признат сертификат или уверение, и тоа: ИЕЛТС со 3,5 – 4,5 поени, ПЕТ, БЕК П, БУЛАТС или ТОЕФЕЛ ПБТ најмалку 450 бода, ТОЕФЕЛ ЦБТ најмалку 135 бода или ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 45 бода, или ДЕЛФ, ТЦФ, ТЕФ; или Гете сертификат на Б1 (B1) нивото на ЦЕФР (CEFR).

(3) секој од меѓународно признатите сертификати имаат неограничена временска важност за работното место за чие пополнување ги приложил царинскиот службеник, а истите царинскиот службеник може да ги користи при аплицирање на интерен или јавен оглас во рок од пет години од датумот на издавањето и за други работни места освен ако издавачот не предвидел подолг рок на важност.

Член 8-б

(1) Во рамките на категоријата В се утврдуваат следниве нивоа на работни места и звања на стручните царински службеници:

- ниво В1 главен инспектор, самостоен советник, виш цариник контролор, систем инженер,
- ниво В2 виш инспектор,
- ниво В3 советник и систем инженер администратор и
- ниво В4 виш цариник, цариник, водич на царински пес, помлад инспектор и инспектор.

(2) Стручните царински службеници, треба да ги исполнат следниве посебни услови за работното место:

1) стручни квалификации и тоа:

- за нивото В1 ниво на квалификации VI А според Македонската рамка на квалификации и стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен,

- за нивоата В2 и В3 ниво на квалификации VI Б според Македонската рамка на квалификации и стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен и

- за нивото В4 ниво на квалификации е најмалку вишо или средно образование освен за работно место виш цариник ниво на квалификација VI Б според Македонската рамка на квалификаи и најмалку 180 кредити стекнати според ЕКТС или завршен VII/1 степен.

2) работно искуство и тоа:

- за нивото В1 најмалку три години работно искуство на царински работи или во струката,

- за нивото В2 најмалку две години работно искуство на царински работи или во струката,

- за нивото В3 најмалку една година работно искуство на царински работи или во структурата

- за нивото В4 без работно искуство;

3) општи работни компетенции: за сите нивоа: категорија В, од Рамката на општи работни компетенции и

4) посебни работни компетенции:

- за сите нивоа активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење,

- за сите нивоа други посебни работни компетенции утврдени со актот за систематизација на работни места за соодветното работно место и

- за сите нивоа познавање на еден од трите најчесто користени јазици на Европската унија (англиски, француски, германски) преку поседување на меѓународно признат сертификат или уверение, и тоа: КЕТ, ИЕЛТС со максимум 3 поени, БУЛАТС или ТОЕФЕЛ ПБТ најмалку 400 бода, ТОЕФЕЛ ЦБТ најмалку 95 бода или ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 30 бода или ДЕЛФ, ТЦФ, ТЕФ; или Гете сертификат на А2 (А2) нивото ЦЕФР (CEFR).

(3) Секој од меѓународно признатите сертификати имаат неограничена временска важност за работното место за чие пополнување ги приложил царинскиот службеник, а истите царинскиот службеник може да ги користи при аплицирање на интерен или јавен оглас во рок од пет години од датумот на издавањето и за други работни места освен ако издавачот не предвидел подолг рок на важност.

Член 8-в

(1) Во рамките на категоријата Г се утврдуваат следниве нивоа на работни места и звања на помошно-стручните царински службеници:

- Г1 – оператор,

- Г2 – административен оператор и

- Г3 – техничар за поддршка и координација и оператор на ИТ мрежи.

(2) Помошно-стручните царински службеници треба да ги исполнат следниве посебни услови за работното место:

1) стручни квалификации за сите нивоа: најмалку вишо или средно образование;

2) работно искуство и тоа:

- за нивото Г1 најмалку три години работно искуство на царински работи или во структурата,

- за нивото Г2 најмалку една година работно искуство на царински работи или во структурата,

- за нивото Г3 со или без работно искуство на царински работи или во структурата;

3) општи работни компетенции за сите нивоа категорија Г од Рамката на општи работни компетенции и

4) посебни работни компетенции:

- за сите нивоа – активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење,
- други посебни работни компетенции утврдени во актот за систематизација на работни места за соодветно работно место и
- активно познавање на еден од трите најчесто користени јазици на Европската унија (англиски, француски, германски),

4. Основни надлежности

Член 9

Царинската управа работите од својата надлежност ги врши согласно со овој закон, Царинскиот закон, Законот за царинската тарифа, Законот за акцизите, Закон за даночна постапка, Законот за царински мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост и други закони со кои се уредува увозот, извозот и транзитот на стока, како и за извршување на други дејности кои што со други закони и се утврдени во надлежност.

Член 10

Основни надлежности на Царинската управа се:

- 1) спроведување на царински надзор;
- 2) спроведување на царинска контрола;
- 3) царинење на стока;
- 4) спроведување царинска контрола, истражни и разузнавачки мерки со цел спречување, откривање и истражување на царински прекршоци и кривични дела;
- 5) преземање мерки и активности со цел откривање и криминалистичко истражување на кривични дела од областа на царинското работење, спречување на натамошните последици на ваквите кривични дела, фаќање и пријавување на нивните сторители, обезбедување на докази, други мерки и активности што можат да користат за непречено водење на кривичната постапка, по службена должност или по наредба на јавниот обвинител преку извршување на надлежностите во правосудната полиција;
- 6) водење на прекршочна постапка, изрекување на прекршочна санкција и посебна прекршочна мерка за сторен царински прекршок, согласно со закон, како и поведување на постапка по кривични дела утврдени со закон.
- 7) вршење пресметка и наплата или враќање на извозни и увозни давачки, даноци и други јавни давачки и надоместоци при увоз, извоз или транзит на стока, како и спроведување на присилна наплата на истите во согласност со закон;
- 8) водење царинско- управна постапка во прв степен и донесување на управни акти како решенија, одлуки, наредби, лиценци, дозволи, забрани, одобрувања или други акти;

9) вршење на контрола на внесување и изнесување на ефективни домашни и странски пари, чекови и монетарно злато;

10) вршење контрола на извозот, увозот и транзитот на стока за која се пропишани посебни мерки од интерес за безбедноста и јавниот морал, зачувување на здравјето и животот на луѓето, животните и растенијата, заштита на животната средина, заштита на добра од привремена заштита или културно наследство или природни реткости, заштита на авторските и другите сродни права и правата на индустриска сопственост, како и други мерки на трговската политика пропишани со закон;

11) организирање на царинскиот информациски систем и обезбедување податоци за увоз и извоз заради спроведување статистички истражувања;

12) организирање и спроведување на контрола на професионалната одговорност на вработените;

13) организирање и спроведување на обуки, проверка на знаење и стручни способности на царинските службеници, како и управување со човечките ресурси;

14) давање на стручна помош за примена на царинските прописи за што организира семинари и јавни трибини со право на надомест;

15) спроведување сместување и чување на стоки, како и постапка на продажба на одземена, отстапена или пронајдена царинска стока;

16) вршење на следење на царинска стока со надомест на трошоци;

17) вршење на хемиско- технолошко испитување на стока со надомест на трошоци;

18) соработка со други државни органи;

19) соработка со странски царински управи и меѓународни организации

20) управување, уредување и одржување на објекти на граничен премин за патен сообраќај;

21) издавање на акцизни дозволи и акцизни одобренија и контролни марки или други ознаки за обележување, следење на производство, промет и употреба на поединечни акцизни производи;

22) прием, обработка и заверка на акцизни документи;

23) примање на акцизни пријави и утврдување на акцизни побарувања;

24) обработка на податоци за утврдување и наплата на акцизите;

25) воведување, организирање, користење и развој на акцизен информационален систем;

26) утврдување на правилност, законитост и точност на поднесените акцизни пријави;

27) воведување и уредување на акцизни евиденции;

28) воведување и уредување на регистри на иматели на акцизни дозволи и акцизни одобренија;

29) утврдување на акцизни основи и акцизен долг во прв степен;

30) акцизен надзор;

- 31) спроведување на акцизна контрола над акцизните обврзници;
- 32) спроведување на наплатата и активности во врска со наплата на акциза;
- 33) враќање на повеќе или погрешно платена акциза;
- 34) одземање на акцизни добра пуштени во промет за кои не се платени акцизи, како и акцизни добра ставени во промет кои не се прописно евидентирани;
- 35) издавање на исправи/документи за работи за кои води службена евиденција;
- 36) давање појаснување на акцизни обврзници во примената на прописите за акцизите;и
- 37) вршење на други надлежности пропишани со овој закон и со друг закон.

Член 10-а

(1) За водењето на прекршочната постапка и изрекување на прекршочна санкција и посебна прекршочна мерка за сторен царински прекршок, исклучива надлежност има царинскиот прекршочен орган.

(2) Царински прекршочен орган од ставот (1) на овој член е Царинската управа, а постапката пред прекршочниот орган ја води Комисија за одлучување по прекршок.

(3) Претседателот и членовите на Комисијата од ставот (2) на овој член се царинските службеници, дипломирани правници, а претседателот е дипломиран правник со положен правосуден испит.

(4) Комисијата од ставот (2) на овој член е посебна организациона единица на царинската управа определена со актот од членовите 11 и 51 став (2) на овој закон. За претседателот и членовите на оваа Комисија соодветно се применуваат одредбите на членот 67 став (3) од овој закон.

(5) Со актот од ставот (4) на овој член се определува и начинот на работа и постапката при донесувањето на одлуките на Комисијата од ставот (2) на овој член.

(6) Комисијата од ставот (2) на овој член постапувајќи во прекршочна постапка ги применува и своите одлуки ги донесува согласно со Законот за прекршоците и Законот за општата управна постапка.

"(7) Комисијата од ставот (2) на овој член води единствена евиденција за сторителите на прекршок, за видот на изречените санкции и донесените одлуки на начин пропишан од функционерот кој раководи со прекршочниот орган.

(8) Против решенијата на прекршочниот орган со кои се изрекува прекршочна санкција може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка.

Член 10-б

Царинската управа може на веб страница да ги преземе судските одлуки од областа на царините, други извозни и увозни давачки, даноци и други јавни давачки и надоместоци кои ги наплатува при увоз, извоз или транзит на стока, од веб страниците на судовите согласно Законот за управување со движењето на предметите во судовите.

Член 11

Актот за внатрешна организација и актот за систематизација на работните места, директорот на Царинската управа го донесува по претходна согласност од Министерството за информатичко општество и администрација и Министерството за финансии

III. ЦАРИНСКИ НАДЛЕЖНОСТИ

1. Општи принципи на царинските надлежности

Член 12

Царинската управа своите надлежности ги извршува врз основа на Уставот и законите и меѓународните договори што ги ратификувала Република Македонија.

Член 13

Во извршувањето на своите надлежности, Царинската управа и царинските службеници не треба да вршат дискриминација на кое било лице врз ниедна основа како што се: пол, раса, боја на кожата, национално или социјално потекло, политичко и верско уверување, имотна и општествена положба или друг статус.

Член 14

(1) Царинските мерки се спроведуваат со потребната ефикасност и брзина. Царинските мерки треба да бидат оправдани во однос на значењето и итноста на должноста и во однос на факторите што влијаат на севкупната процена на ситуацијата.

(2) Царинските мерки се спроведуваат на таков начин да не се стори поголема штета или непријатност отколку што е неопходно за извршување на одредена должност.

(3) Одредени царински мерки нема да се спроведуваат доколку нивното спроведување би можело да доведе до несоодветни последици во споредба со бараниот резултат.

Член 15

(1) Лицето или неговиот застапник, на кое се применува одредена царинска мерка која што влијае на неговата лична слобода, мора веднаш да биде известно за основаноста на царинската мерка, освен ако тоа е

невозможно поради состојбата во која се наоѓа лицето или поради други околности.

(2) Право да бидат информирани за основаноста на царинската мерка којашто влијае на нивните права имаат и други лица освен лицата од ставот (1) на овој член веднаш штом тоа ќе биде можно без притоа да се загрози спроведувањето на царинската мерка, освен ако поинаку е уредено со овој или друг закон.

Член 16

Надлежностите на Царинската управа и царинските службеници пропишани со овој закон или со друг закон, се применуваат на целото царинско подрачје.

2. Надлежности на Царинската управа

Член 17

Царинската управа може, под условите пропишани со овој закон или со друг закон, да ги презема сите мерки и активности што ги смета за неопходни заради обезбедување правилна примена на законите од областа на царинското работење.

Член 18

Царинската управа може да побара од Министерството за внатрешни работи помош во спроведувањето на одредбите на овој закон или со други закони за чие спроведување е надлежна Царинската управа.

Член 19

(1) Органите на државната управа и другите државни органи, како и органите на општините и градот Скопје, треба да ја дадат сета неопходна помош во рамките на нивните надлежности заради примена и извршување на одредена царинска мерка.

(2) Врз основа на добиено барање Царинската управа ќе им помага на органите наведени во ставот (1) на овој член во спроведувањето на законите чија примена спаѓа во нивна надлежност.

(3) Одлуките за барање и давање помош ги донесува Царинската управа, доколку тоа поинаку не е уредено со овој закон или со друг закон.

Член 20

(1) Органите на државната управа и другите државни органи, како и органите на општините и градот Скопје, се должни да ја известуваат Царинската управа за сторени прекршоци и кривични дела или прекршоци и кривични дела што може да се сторат од областа на царинското работење.

(2) Органите од ставот (1) на овој член, конечно одземената царинска стока предмет на прекршок или кривично дело, можат да му ја продадат или

отуѓат по која било правна основа на друго лице само ако Царинската управа го дозволила тоа.

(3) Царинската управа може да издаде дозвола од ставот (2) на овој член, доколку настанатиот царински долг е во целост намирен.

Член 21

(1) Царинската управа од органите на државната управа и другите државни органи, како и органите на општините и градот Скопје, и покрај нивната обврска да ја почитуваат тајноста, врз основа на барање, има право без надомест да ги добие сите информации и документи што и се неопходни за извршување на службени должности, освен ако користењето на информациите и документите како доказ е забрането или ограничено со закон.

(2) Царинската управа соработува и разменува информации со органите на државната управа и другите државни органи, како и органите на општините и градот Скопје и со јавни или приватни организации.

Член 22

Царинската управа соработува со царинските управи на други земји на полето на царинското работење во откривање и спречување на царински прекршоци и кривични дела од областа на царинското работење, обуки на царинските службеници, унапредување на техничкиот развој и друго, во согласност со ратификувани меѓународни договори.

Член 23

Царинската управа може заради спроведување на своите надлежности да користи техничка опрема, службени автомобили опремени со светлосна и звучна сигнализација и пци и други животни за детекција на дрога, експлозивни средства и друго.

Член 24

(1) Царинската управа има право да прибира пријави или информации во врска со царински прекршоци или кривични дела од областа на царинското работење од кое било лице, истите да ги собира и анализира заради откривање и спречување на тие царински прекршоци или кривични дела.

(2) Царинската управа може да утврди и исплати надомест на лицето кое дало точни информации од ставот (1) на овој член за што го известува министерот за финансии. Идентитетот на лицето кое ги дава информациите е под загарантирна тајност во сите околности.

Член 25

Царинската управа има право, откако претходно известила, да врши технички надзор заради спречување царински прекршоци и кривични дела од

областа на царинското работење, како и за идентификација на осомничено лице за извршен царински прекршок или кривично дело во царинската контролирана зона и на други места или простории за чиј надзор е овластена Царинската управа.

3. Надлежности на царинските службеници

Член 26

(1) Царинските службеници ги вршат работите на царинската служба во службена или цивилна облека во случаи и на начин утврдени со акт што го донесува директорот. Службената облека е царинска униформа со пропишаниот симбол на Царинската управа.

(2) Царинските службеници се должни на барање на лицата да се легитимираат со службената легитимација, а кога работите ги извршуваат во цивилна облека мораат да се легитимираат со службената легитимација пред преземање на кое било службено дејствие, освен кога со легитимирањето може да се загрози спроведувањето на преземената царинска мерка.

(3) Службената легитимација која ја издава директорот на Царинската управа има важност од шест години.

(4) По истекот на важноста на легитимацијата, царинскиот службеник е должен да ја врати старата легитимација на издавачот и да задолжи нова легитимација.

(5) Во случај на откажување на договор за вработување, односно суспензија, царинскиот службеник е должен да ја врати легитимацијата на издавачот.

(6) Доколку во случај на суспендирање биде донесено решение за враќање на работа, царинскиот службеник повторно се задолжува со легитимацијата.

(7) Министерот за финансии, на предлог на директорот, ги пропишува службената облека, ознаките на чиновите, начинот на нејзиното доделување и користење, како и формата, содржината и начинот на издавање и одземање на службената легитимација на царинските службеници.

Член 27

Царинските службеници се надлежни за преземање на сите мерки и дејствија за откривање и спречување на царински прекршоци и кривични дела од сите области на царинското работење, во согласност со Законот за кривичната постапка и Законот за прекршоци.

Член 27-а

(1) По потреба и по наредба на јавниот обвинител ќе му бидат доделени на работа царински службеници од делокругот на работа за преземање мерки и активности за откривање на кривични дела, фаќање и пријавување на

сторителите на кривични дела, обезбедување на докази за кривичните дела и други мерки со кои се овозможува водење на кривична постапка согласно со дадените овластувања за Царинска управа со Законот за кривичната постапка.

(2) Начинот на остварување на правата, обврските и одговорностите утврдени со закон и колективен договор на царинските службеници доделени по потреба на јавниот обвинител се уредуваат со договор за соработка склучен меѓу Царинската управа и Јавното обвинителство.

Член 27-б

(1) За царински службеник кој се доделува по потреба на јавниот обвинител, решение за доделување донесува директорот на Царинската управа.

(2) Царинскиот службеник доделен по потреба на јавниот обвинител правата, обврските и одговорностите ги остварува под услови и постапка утврдени со овој закон и колективен договор, како и на начин пропишан со прописите донесени врз основа на овој закон.

(3) Спроведувањето на постапките за остварување на правата, обврските и одговорностите на царинскиот службеник доделен по потреба на јавниот обвинител се врши врз основа на барање, односно иницијатива на јавниот обвинител.

(4) Доделениот царински службеник не може да биде распореден на друго работно место за времето додека е доделен на работа кај јавниот обвинител.

Член 27-в

(1) За царински службеник кој се упатува во истражен центар на јавното обвинителство решение за упатување донесува директорот по претходна согласност од министерот за финансии.

(2) Царинскиот службеник упатен во истражниот центар на јавното обвинителство правата, обврските и одговорностите ги остварува под услови и постапка утврдени со овој закон и колективен договор, како и на начин пропишан со прописите донесени врз основа на закон.

(3) Спроведувањето на постапките за остварување на правата, обврските и одговорностите на царинскиот службеник упатен во истражниот центар на јавното обвинителство се врши врз основа на предлог, барање, односно иницијатива на јавниот обвинител.

Член 28

Царински службеник може на цело царинско подрачје да ги презема сите оперативни дејствија за прибирање информации и докази за сторени царински прекршоци и кривични дела од областа на царинското работење.

Член 28-а

(1) По откривање на царински прекршок царинскиот службеник е должен да состави записник во кој ги забележува битните елементи на дејствието од кое произлегува правното обележје на прекршокот, времето, местото и начинот на сторувањето, описот на дејствието и лицата затекнати на самото место. Записникот го потпишува царинскиот службеник и сторителот.

(2) Царинскиот службеник веднаш по составување на записникот од ставот (1) на овој член на сторителот ќе му врачи мандатен платен налог. Приемот на мандатниот платен налог сторителот го констатира со свој потпис.

(3) Ако сторителот доброволно не ја плати глобата во рок од осум дена од врачувањето на мандатниот платен налог, истиот има сила на извршна исправа и царинскиот службеник ќе го достави до органот надлежен за присилно извршување за негово извршување.

(4) Сторителот кој што со заминување заради престој во странство би можел да го одбегне плаќањето на глобата, е должен веднаш да ја плати глобата изречена со мандатниот платен налог.

(5) Царинскиот службеник надлежен за покренување на прекршочна постапка може привремено да ги одземе патната исправа или личната карта за странец и возачката исправа, додека не биде доставен доказ дека глобата е платена, но најдолго осум дена од денот на одземањето.

(6) Овластените царински службеници се должни да водат евиденција за издадените мандатни платни налози од ставот (2) на овој член и за исходот на покренатите постапки.

(7) Во евиденцијата од ставот (6) на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следните податоци: име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на мандатниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.

(8) Личните податоци од ставот (7) на овој член се чуваат пет години од денот на внесување во евиденцијата.

(9) Формата и содржината на записникот од ставот (1) на овој член и на мандатниот платен налог од ставот (2) на овој член, ја пропишува министерот за финансии.

Член 29

(1) Царински службеник може да го легитимира и утврди идентитетот на секое лице:

1) кое влегува во, го напушта или се подготвува да го напушти царинското подрачје и

2) кое влегува во, ја напушта или останува во царинската контролирана зона.

(2) Царински службеник може да побара од лицето од ставот (1) на овој член да:

1) одговори на сите прашања што царинскиот службеник ќе му ги постави во врска со неговиот багаж, за предметите што се дел од багажот или предметите што тоа ги носи со себе;

2) го стави на увид личниот багаж и сите предмети што се дел од багажот заради преглед и

3) одговори на сите прашања што царинскиот службеник ќе му ги постави во врска со неговото патување или околностите во врска со патувањето.

Член 30

(1) Царински службеник може да изврши претрес на секое лице:

1) кое влегува во, го напушта или се подготвува да го напушти царинското подрачје и

2) кое влегува во, ја напушта или останува во царинската контролирана зона, доколку царинскиот службеник има основани причини да се сомнева дека лицето во неговата облека или во телото крие:

а) царинска стока, забранета стока или стока која може привремено да се одземе;

б) докази поврзани со таква стока или

в) нешто што претставува или би можело да претставува доказ за повреда или можна повреда на Царинскиот закон или друг закон за чие спроведување е надлежна Царинската управа.

(2) Кога царинскиот службеник има основани причини да се сомнева дека лицето на кое треба да се изврши претрес согласно со овој член, во неговото тело или во телесните отвори крие стока од ставот (1) на овој член, царинскиот службеник може да го задржи лицето и без одлагање да го спроведе кај лекар во јавна здравствена установа кој треба да му изврши интимен претрес.

(3) Пред да започне со претресот од ставот (1) на овој член, царинскиот службеник по правило треба да повика уште еден царински службеник или друго соодветно лице кое ќе присуствува на претресот во својство на сведок.

(4) Претресот на лице се врши во одделна просторија од страна на царински службеник припадник на истиот пол. Доколку на местото каде што се врши претресот нема царински службеник кој е припадник на истиот пол, царинскиот службеник може да овласти друго соодветно лице, припадник на истиот пол, да го изврши претресот и/или да присуствува на претресот во својство на сведок.

(5) Претрес на малолетно лице помладо од 14 години може да се врши само во присуство на неговите родители или во присуство на возрасни лица кои се одговорни за него, или доколку тие се недостапни, во присуство на социјален работник.

(6) За извршениот претрес треба да се подготви записник кој ќе го потпишат царинскиот службеник, лицето над кое бил извршен претресот и сведокот. Кога лицето над кое бил извршен претресот или сведокот одбие да се потпише, царинскиот службеник е должен истото да го констатира во записникот, а по можност да ги наведе и причините за тоа.

Член 31

Царински службеник може да врши претрес на лица согласно со одредбите на членот 30 од овој закон на начин што вклучува мал физички контакт или исклучува физички контакт меѓу царинскиот службеник и лицето на кое се врши претресот. Претресот може да се врши со употреба на помошни средства како пес, механички и електрични средства, рендген или други слични средства.

Член 32

(1) Царински службеник може да запре и изврши претрес и преглед на:

1) секое транспортно средство што влегува во, го напушта или се подготвува да го напушти царинското подрачје;

2) секое транспортно средство што влегува, останува во или ја напушта царинската контролирана зона и

3) секое транспортно средство, освен оние на кои се однесува точката 1) и/или точката 2) од овој став, на целото царинско подрачје за кое царинскиот службеник има основани причини да се сомнева дека:

а) пренесува царинска стока, забранета стока или стока која може привремено да се одземе и

б) било или ќе биде вклучено во повреда на Царинскиот закон или некој друг закон за чие спроведување е надлежна Царинската управа и може, со примена на сила во мерка примерена на околностите, да влегува во сите делови на транспортното средство и да ги отвори сите оддели, прегради и други места и може да изврши преглед на стоките што се наоѓаат во транспортното средство.

(2) Лице кое го врши транспортот или ги пренесува стоките наведени во ставот (1) од овој член, треба да одговори на сите прашања на царинскиот службеник во однос на превозното средство и стоката која се транспортира или пренесува и, доколку тоа го побара царинскиот службеник, треба да ја стави стоката на увид, да поднесе документиран докази и да овозможи преглед на истата.

(3) Доколку е потребно, царинскиот службеник може да побара од лицето од ставот (2) на овој член, да го пренесе транспортното средство до соодветно место за преглед и претрес. Трошоците настанати во врска со пренесувањето на транспортното средство не паѓаат на товар на Царинската управа.

(4) Царинскиот службеник може, тогаш кога тоа е оправдано со оглед на околностите, да го интервјуира секое лице кое би можело да има каква било информација за дејствијата и околностите опишани во ставовите (1) и (2) од овој член.

Член 33

(1) Царински службеник може да ја прегледа, измери, анализира или тестира царинската стока и може за таа цел да ги отвори или да побара да бидат отворени сите пакети во кои се наоѓа таква стока или оние пакети за кои се сомнева дека би можела да се наоѓа.

(2) Доколку е потребно, царинскиот службеник може да побара декларантот или сопственикот на царинската стока да организира транспорт на стоката до соодветно место за растовар, утовар, претовар, распакување и пакување на стоката. Трошоците настанати во врска со транспортот паѓаат на товар на декларантот или сопственикот на царинската стока.

Член 34

(1) Царински службеник може да изврши преглед на сите поштенски пратки што биле увезени и да ја отвори или да побара да биде отворена секоја пратка за која има основани причини да се сомнева дека содржи некоја стока чиј што увоз е забранет, согласно со закон за чие спроведување е надлежна Царинската управа. Царинскиот службеник може да побара увезена поштенска пратка со тежина од 30 грама или помала тежина да биде отворена само во присуство и од страна на лицето до кое е адресирана или друго лице овластено од него. Во секој случај, под никакви околности не смее доверливоста на поштенската пратка да биде нарушена. Службениците на поштите мора да ги пријават на царинскиот орган сите пратки кои подлежат на примена на овој закон или на друг закон.

(2) Во однос на стоките од ставот (1) на овој член, царинските службеници можат да ги спроведуваат сите надлежности и под услови пропишани со членот 33 на овој закон.

Член 35

Царински службеник може да изврши преглед на друга стока, освен онаа наведена во членот 33 на овој закон и да ги преземе сите мерки од членот 37 на овој закон, доколку има основани причини да се сомнева дека во врска со таа стока биле или би можеле да бидат повредени одредбите на Царинскиот закон или друг закон за чие спроведување е надлежна Царинската управа.

Член 36

(1) Царинскиот службеник може во рамките на царинското подрачје, од сите лица кои носат или чуваат стока за која се применуваат мерките на

трговската политика или стока која подложи на плаќање на царински долг, да побара да се приложат следниве докази:

1) дека стоката била набавена или произведена на царинското подрачје или

2) дека стоката била увезена во согласност со законите или други прописи и

дека со стоката се постапува согласно со одредбите на Царинскиот закон и кој било друг закон за чие спроведување е надлежна Царинската управа.

(2) Доколку на прво барање од страна на царинскиот службеник не се приложат вакви докази, стоката ќе биде предмет на мерките од членот 37 на овој закон.

(3) Со посебен акт министерот за финансии на предлог на директорот ќе го пропише списокот на стоките од ставот (1) на овој член.

Член 37

(1) Царински службеник може да ја задржи стоката што се увезува или што се извезува се додека не оцени дека со стоката се постапувало во согласност со Царинскиот закон и другите закони, за чие спроведување е надлежна Царинската управа. Царински службеник, исто така, може да ги задржи документите што се однесуваат на вакви стоки.

(2) Царински службеник може привремено да ги одземе сите стоки или транспортни средства што подлежат на одземање во согласност со Царинскиот закон или кој било друг закон за чие спроведување е надлежна Царинската управа, како и документите што се однесуваат на тие стоки и транспортни средства.

(3) Кога привременото одземање на таквите стоки или транспортни средства или документи не е можно, царински службеник може во писмена или усна форма да му нареди на сопственикот на стоката, на неговиот полномошник или на кое било друго лице да не ја преместува, отуѓува по која било правна основа или да не презема какво било друго дејствие во врска со таа стока, транспортно средство или документи без претходно одобрение од страна на царинскиот службеник.

(4) Лицето кое е одговорно за стоките, транспортните средства или документите наведени во ставот (3) од овој член истите треба да ги чува на сигурно и безбедно место, се додека не биде донесена конечна одлука за тоа дали стоката или транспортните средства или документи треба да се одземат. Царинскиот службеник може во секое време да изврши надзор над стоките, транспортните средства и документите.

(5) Кога царински службеник задржува или привремено одзема документи, стока или транспортни средства, тој треба да му даде потврда на лицето или лицата од кои што биле задржани или на кои што им биле

привремено одземени документите, стоката или превозните средства. Директорот ја пропишува формата на потврдата.

(6) Трошоците настанати во врска со одредбите од ставовите (1), (2), (3), (4) и (5) на овој член паѓаат на товар на лицата наведени во тие ставови.

Член 38

(1) Царински службеник заради проверка на точноста на податоците содржани во акцизните исправи и царинските документи, може да ги прегледа трговските документи, сметководствените записи, договорите, записниците и сите други податоци што се однесуваат на постапките со добра подлежени на акциза или на увозната, извозната или друга царинска постапка во врска со декларирани стока или на натамошните комерцијални постапки во врска со тие добра, односно стока. Тие проверки можат да се спроведат во просториите на акциониот должник, односно декламандо или во просториите на друго лице кое непосредно или посредно е деловно вклучено во наведените дејствија, или во просториите на кое било друго лице кое го поседува наведениот документ или податоци, заради деловни цели. Царинскиот службеник, исто така, може да ја прегледа стоката доколку тоа се уште е можно.

(2) Царински службеник може од лицето кое ги поднесува царинските документи, односно акцизните исправи или од кое било друго лице кое е наведено во ставот (1) на овој член да ги побара трговските книги, книговодствените записи, договорите, записниците и сите други податоци, а тоа лице е должно во определениот рок и на одреденото место да му ги достави на царинскиот службеник сите барани документи или информации, без разлика на тоа во каков облик се чуваат и на негово барање треба да му ја даде сета неопходна помош.

(3) Кога со дополнителната проверка на декларацијата или со проверката извршена по царинењето на стоката ќе се утврди дека одредбите со кои се уредува спроведената царинска постапка биле применети врз основа на неточна или непотполна информација, царинските службеници во согласност со Царинскиот закон и други закони, ќе ги преземат потребните мерки за регулирање на состојбата, имајќи ги предвид новите информации што им стојат на располагање.

(4) Кога деловните евиденции и други документи и записници пропишани со важечката законска регулатива се чуваат во електронска форма, царинскиот службеник има право на пристап до базата на податоци на компјутерскиот систем, како и право да побара да бидат изготвени и да му бидат приложени сите документи или декларации што би ги потврдиле податоците што се чуваат во електронска форма.

(5) Царински службеник може да направи копии или да користи извадоци од сите документи што произлегле согласно со одредбите на овој член.

Член 39

Царински службеник може да влегува во деловни простории во текот на работното време на корисникот на тие простории ако има основани причини да се посомнева дека тие простории се користат во врска со набавка, продажба и производство или увоз и извоз на стоки за кои се наплатува царина и други увозни давачки или акциза и дека такви стоки се наоѓаат во тие простории, како и да изврши преглед на тие простории и стоки, вклучувајќи ги и просториите кои се означени како седиште на трговското друштво или просториите во кои се врши трговската дејност.

Член 40

(1) Царински службеник може да преземе мерки за обезбедување на видот, квалитетот и количината на стоката кога тоа е неопходно заради исполнување на условите коишто ја уредуваат царинската постапка за која стоката била декларирана или на условите предвидени со прописите од областа на акцизите. Мерките се спроведуваат со ставање пломба, други царински обележја или на друг начин.

(2) Царински службеник може да стави пломба или други царински обележја на стоката што е предмет на царински или акцизен надзор, како и на транспортни средства, царински или акцизни склади или други простории каде што се наоѓа стоката, со цел да го обезбеди видот, квалитетот и количината на стоката и нејзината идентичност.

(3) Пломбите и другите царински обележја можат да бидат отстранети, сменети или уништени само од страна на царинските службеници или од страна на овластени лица кои имаат дозвола од царинските службеници.

Член 41

Доколку тоа е неопходно заради спроведување на царинскиот или акцизниот надзор, царински службеник може да ги пломбира или на друг начин затвори просториите и да ги отстрани лицата и предметите од местата каде што се врши утовар, истовар, чување или преглед на стока, како и транспортните средства и да го забрани или ограничи движењето на такви места, простории или транспортни средства.

Член 42

(1) Како доказ во прекршочната и/или кривичната постапка може да се користат записници за факти утврдени за време на претресот и прегледот на лица, транспортни средства и деловни простории, документи во која било форма, стоки и предмети привремено одземени или собрани во согласност со овој закон, Царинскиот закон и со кој било друг закон за чие спроведување е надлежна Царинската управа.

(2) Известувањата што лицата ги дале во текот на царинската постапка или известувањата дадени во текот на истрагата можат да се користат како докази во прекршочната и кривичната постапка доколку биле дадени во согласност со Законот за кривичната постапка и Законот за прекршоци.

Член 43

(1) Заради фаќање на извршител на кривично дело од областа на царинското работење кога непосредно го гонат, заради превезување на жртва на кривично дело или друг несреќен случај до најблиската здравствена установа, како и за извршување на други службени должности од итна природа, царинските службеници имаат право да се послужат со сообраќајни средства и со средства за врски до кои можат да дојдат, ако тоа не можат да го извршат на друг начин. За употребата на сообраќајното средство или средството за врски царинскиот службеник веднаш му издава потврда на сопственикот, односно корисникот на средството.

(2) Сопственикот, односно корисникот на средствата од ставот (1) на овој член има право на надоместоци на трошоците и на стварната штета предизвикана со употребата на средството.

(3) Надоместоците од ставот (2) на овој член паѓаат на товар на Буџетот на Република Македонија.

Член 44

(1) Царинските службеници при спроведување на своите надлежности можат да употребат средства на присила, како и да носат и да употребат огнено оружје.

(2) Царинските службеници можат да употребат огнено оружје кога:

1) се во ситуација на самоодбрана;

2) не постои друг начин на запирање лица кои имаат намера да ја преминат границата и не ги почитуваат повторените наредби од страна на царинскиот службеник да запрат;

3) не постои друг начин да се запрат возилата, како и животни кои имаат намера да ја преминат границата и по повторените наредби од страна на царинскиот службеник да запрат и

4) не можат на друг начин да спречат намерно оштетување на објекти или средства на Царинската управа.

(3) По добиена информација од надлежен орган за поведена постапка за извршено кривично дело или прекршок со елементи на насилство од страна на царински службеник, кој е распределен на работни задачи на кои има пристап и ракува со службено огнено оружје, времено ќе му се одземе огненото оружје и муницијата се до завршувањето на кривичната или прекршочната постапка.

(4) Решението за времено одземање на огненото оружје и муницијата го донесува директорот на Царинската управа.

(5) Доколку Царинската управа е известена од надлежен орган дека од страна на царински службеник е сторено дело согласно став (3) од овој член, ќе достави известување до Министерството за внатрешни работи за времено одземање на приватно оружје, доколку царинскиот службеник го поседува согласно Законот за оружјето.

(6) Царинскиот службеник против кој е поведена постапка согласно став (3) од овој член, Царинската управа ќе го упати кај овластена здравствена установа на задолжителен психијатриски и психолошки преглед односно советување со психолог (психолошко советување). Писмениот наод и мислење од извршениот преглед царинскиот службеник е должен да го достави во Царинската управа.

(7) Царинскиот службеник може да биде распореден на работно место со овластување за носење на службено огнено оружје за што се упатува на задолжителен психијатриски и психолошки преглед односно советување со психолог (психолошко советување). Наодот од психијатрискиот и психолошкиот преглед односно советувањето со психолог (психолошко советување) со задолжителен наод и мислење за способноста на царинскиот службеник се доставува до Царинската управа.

(8) Кога кај царинскиот службеник е утврдено дека е нарушена психофизичката или општата здравствена способност и е неспособен за вршење на работите и задачите од работното место со овластување за носење и употреба на службено огнено оружје на кое е распореден, по истекот на временото суспендирање од работното место, а истовремено не ги исполнува условите за стекнување право на инвалидска пензија согласно закон, директорот на Царинската управа може да го распореди на неопределено време на соодветно работно место без овластување за носење и употреба на службено огнено оружје.

(9) Владата на Република Македонија, на предлог на министерот за финансии, поблиску ја пропишува употребата на средствата за присила, како и носењето и употребата на огненото оружје од страна на царинските службеници.

Член 45

Царински службеници имаат право да наплатуваат мандатни казни, во согласност со Царинскиот закон.

Член 46

Царинските службеници, при спроведување на своите овластувања на и во средства за јавен сообраќај, имаат право на бесплатен превоз со тие средства и право на осигурување исто како и патниците кои го плаќаат превозот со тие средства.

Член 47

Правните и физичките лица се должни да постапуваат во согласност со барањето на царинскиот службеник и да му овозможат да ги преземе сите мерки и дејствија утврдени со членовите од 26 до 46 на овој закон.

IV. СОБИРАЊЕ, ЕВИДЕНЦИЈА, ОБРАБОТКА И ЗАШТИТА НА ПОДАТОЦИ

Член 48

(1) Царинската управа собира, евидентира, обработува и заштитува лични и други податоци заради спроведување на своите надлежности непосредно од лица на кои тие податоци се однесуваат, како и од лица кои ги поседуваат бараните податоци или од постоечката евиденција, при што царинските службеници не се должни за тоа да го известат лицето на кое тие податоци се однесуваат, ако со тоа би се оневозможило или отежнало извршувањето на одредена задача.

(2) Органите на државната управа и другите државни органи, организации или други лица, кои по службена должност водат податоци од ставот (1) на овој член, се должни да ги достават таквите податоци на барање на царинските службеници.

Член 49

Царинската управа води евиденција за податоците од членот 48 на овој закон во согласност со законот со кој се уредува заштитата на личните податоци.

V. УПРАВУВАЊЕ, УРЕДУВАЊЕ И ОДРЖУВАЊЕ НА ОБЈЕКТите НА ГРАНИЧНИТЕ ПРЕМИНИ ЗА ПАТЕН СООБРАЌАЈ

Член 49-а

Управувањето со објектите на граничните премини за патен сообраќај, опфаќа:

- регулирање на односите од страна на Царинската управа со органите на државната управа кои вршат активности согласно со своите законски надлежности во објектите на граничните премини за патен сообраќај, како и со правни и физички лица кои користат објект или дел од објект на граничниот премин,

- издавање под закуп на деловните простории,
- издавање на рекламен простор,

- водење на евиденција за издадените под закуп деловни простории и рекламен простор,
- вршење наплата на надоместоците за извршени услуги и
- обезбедување на услови за функционирање на граничните премини како што се греење, вода, струја, телефон, хигиена, хортикултурно уредување и други тековни потреби.

Член 49-б

Уредувањето на објектите на граничните премини за патен сообраќај, опфаќа:

- опремување на градежното земјиште со објекти на комунална инфраструктура (изградба на објекти, инсталации, хортикултурно уредување на градежно земјиште), - иницирање изработка на урбанистички проекти, технички планови, документација и услови за градба, согласно со закон,
- иницирање на постапка за решавање на имотно-правните односи на градежното земјиште,
- планирање, градење, поставување, пренамена, реконструкција и отстранување на објекти,
- иницирање на постапка за геомеханички и геотехнички истражни работи и
- поставување на вертикална и хоризонтална сигнализација на граничните премини.

Член 49-в

Одржувањето на објектите на граничните премини за патен сообраќај, опфаќа:

- инвестиционо одржување (санација, реконструкција и замена на објекти, опрема, инсталации и друго) и
- тековно одржување како што е одржување на објекти, опрема и инсталации, ваги, рампи, агрегати, зимско одржување на пристапен пат до вага и плато на терминал, одржување на хигиена и одржување на противпожарни апарати.

Член 49-г

(1) Работите од членовите 49-а, 49-б и 49-в на овој закон се вршат врз основа на годишна програма која ја донесува Владата u1085 на Република Македонија, на предлог на министерот за финансии утврден по претходно мислење од министерот за внатрешни работи.

(2) Програмата од ставот (1) на овој член содржи:

- динамичен план за изградба на објекти на граничните премини,
- план за инвестиционо и тековно одржување на објектите на граничните премини,
- подготвителни работи за изградба на деловен простор, колски ваги, паркиралишта, терминали и санитарни јазли,

- план за уредување на градежното земјиште определено со урбанистичките планови за граничните премини,
- начин на користење на деловниот простор, колските ваги, паркиралишта, терминалите и санитарните јазли,
- план за давање на користење на објекти на граничните премини под закуп и
- видот на услугите на граничните премини за кои се наплатува надоместок.

(3) Надоместоците од ставот (2) алинеја 7 на овој член се наплатуваат за влез и користење на терминал и терминалски услуги и за утовар и истовар на стока.

(4) Висината на надоместоците од ставот (3) на овој член ја пропишува министерот за финансии во зависност од времетраењето на престојот на возилата на царинскиот терминал по завршување на царинската постапка и видот на возилата.

(5) Средствата од надоместоците од ставот (3) на овој член, како и од закупните од деловниот и рекламниот простор се приход на Буџетот на Република Македонија.

Член 49-д

(1) Објектите на граничните премини за патен сообраќај можат да се дадат под закуп на домашно и странско правно или физичко лице.

(2) За давањето под закуп на стварите од ставот (1) на овој член одлучува Владата на Република Македонија.

(3) На постапката за издавање под закуп на стварите од ставот (1) на овој член соодветно се применуваат одредбите од Законот за користење и располагање со стварите во државна сопственост и со стварите во општинска сопственост кои се однесуваат на постапката за издавање под закуп на недвижни ствари.

Член 49-ѓ

(1) Времетраењето на закупот од членот 49-д на овој закон може да биде најмногу десет години за деловниот простор и три години за рекламниот простор.

(2) Деловниот и рекламниот простор даден под закуп не може да се дава во подзакуп.

Член 49-е

Директорот на Царинската управа склучува договор за закуп со најповолниот понудувач.

Член 49-ж

(1) Објектите на граничните премини што ги користи Царинска управа треба да бидат планирани, изградени и уредени така што ќе ги исполнуваат минималните стандарди за материјално-техничките средства, опрема и просторно сместување, според категоризацијата на граничните премини.

(2) Владата на Република Македонија на предлог на министерот за финансии, поблиски ги пропишува минималните стандарди за материјално-техничките средства, опрема и просторно сместување, според категоризацијата на граничните премини.

ДЕЛ ВТОРИ

VI. СПЕЦИФИЧНОСТИ ВО ПРАВАТА, ОБВРСКИТЕ И ОДГОВОРНОСТИТЕ НА ЦАРИНСКИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ ВО РАБОТНИТЕ ОДНОСИ

1. Општи одредби

Член 50

(1) Прашањата во врска со работниот однос на царинските службеници се уредуваат со овој закон, а за сите прашања кои не се уредени со овој закон се применуваат одредбите од законите кои го уредуваат статусот на административните службеници и вработените во јавниот сектор, како и општите прописи за работните односи.

(2) Вработените во Царинската управа што вршат работи од областа на финансиско, општо-административно, материјално работење и јавните набавки, во кои не се опфатени работите и задачите во врска со царинските постапки а кои не се царински службеници, правата, должностите и одговорностите од работен однос ги остваруваат согласно со законите кои го уредуваат статусот на административните службеници и вработените во јавниот сектор, како и општите прописи за работните односи.

(3) За вработените лица во Царинската управа кои вршат технички или помошни работи, во однос на правата, должностите и одговорностите од работен однос, ќе се применува Законот кој го уредува статусот на вработените во јавниот сектор како и општите прописи за работните односи.

2. Вработување

Член 51

(1) Постапката за вработување на царински службеници се врши согласно со законот кој го уредува статусот на административните службеници.

(2) Кандидатот за царински службеник полага испит за царински службеник во Агенцијата за администрација (во понатамошен текст: Агенцијата).

(3) Базата на прашања за стручниот дел ја формира Царинската управа во соработка со Министерството за информатичко општество и администрација и Агенцијата, при што најмалку еднаш годишно истата се ревидира, а истата ги покрива следниве области:

- уставниот поредок на Република Македонија,
- царински, акцизен и даночен систем,
- системот на управно право, управна постапка и управен спор,
- положбата и други општи прашања за вработените во јавниот сектор,
- правата од работен однос на царинските службеници и
- Кодексот на царинските службеници.

(4) Директорот е должен да ја донесе одлуката за избор за вработување.

Членовите 52, 53 , 53-а и 54 се бришат

6. Престанок на работен однос

Член 55

Директорот го прекинува договорот за вработување на царинскиот службеник кога истиот ќе ги исполни условите за пензија.

Член 55-а

Договорот за вработување престанува да важи ако под условите и на начин пропишани со закон е утврдено дека кај царинскиот службеник дошло до губење на работната способност, со денот на доставувањето на правосилно решение за утврдување на изгубената работна способност.

Член 55-б

Договор за вработување во Царинската управа може да се откаже заради утврдена дисциплинска одговорност на царинскиот службеник, со денот конечности на решението .

Член 55-в

На царинскиот службеник ќе му се откаже договорот за вработување:

1) ако царинскиот службеник писмено изјави дека го откажува договорот за вработување;

2) ако се утврди дека при вработувањето премолчил или дал невистинити податоци во однос општите и посебните услови за вработување со денот на конечности на решението или со истекот на рокот за одлучување по приговор против решението;

3) ако биде оценет со оцена “не задоволува“ трипати последователно или во последните пет години најмалку трипати;

4) поради деловни причини и

5) во други случаи утврдени со овој закон.

Член 55-г

На царинскиот службеник му се откажува договорот за вработување во Царинската управа кога со правосилна судска одлука му е забрането да врши определени работи од работниот однос, му е изречена забрана за вршење професија, дејност или должност поради која не може да врши работи подолго од шест месеци со денот на примена на забраната или кога со правосилна пресуда му е изречена затворска казна повеќе од шест месеци со денот на отпочнување на издржување на затворската казна или со правосилна судска пресуда е осуден за кривично дело во врска со службена должност.

Член 55-д

Решенијата од членовите 55, 55-а, 55-б, 55-в и 55-г, ги донесува директорот.

7. Суспендирање

Член 56

(1) Суспендирањето е привремено отстранување од работа на царинскиот службеник поради причини кои се предвидени со овој член и трае се додека трае и причината за отстранувањето. По истекот на тој период, царинскиот службеник продолжува со работа на своето работно место кое одговара на неговата стручна подготовка и работно искуство во Царинската управа, освен во случај ако му е изречен престанок на работен однос со отказ во согласност со одредбите на членовите 55, 55-а, 55-б, 55-в и 55-г на овој закон.

(2) Царинскиот службеник може да биде суспендиран доколку постои основана причина за сомневање дека го злоупотребил своето работно место во Царинската управа и суспензијата ќе трае до завршувањето на дисциплинската постапка.

(3) Царинскиот службеник ќе биде суспендиран доколку му е одреден притвор, од првиот ден на притворот и се додека трае притворот. Доколку кривичната постапка која е покрената против него не е завршена, суспензијата трае до завршувањето на кривичната постапка и/или дисциплинската постапка, доколку е покрената за истото дело.

(4) Доколку Царинската управа добие информација од страна на надлежен орган дека е поведена постапка пред надлежен орган согласно член 44 став (3) од овој закон, против царинскиот службеник ќе покрене постапка за времено суспендирање од работното место, се до завршување на покренатата постапка пред надлежниот орган за извршено кривично дело или прекршок со елементи на насилство.

(5) За времетраење на суспензијата на царинскиот службеник му следува надомест од 50% од основната плата. Во случај на враќање на работа на царинскиот службеник му следува надомест до 100% од основната плата.

(6) решение за суспендирање или враќање на работа на царинскиот службеник ја носи директорот во писмена форма.

(7) Против решението од ставот (5) на овој член, царинскиот службеник има право на приговор во рок од осум дена од денот на приемот на решението преку Царинската управа до Агенцијата за администрација.

(8) Царинската управа е должна приговорот со пропратните списи да го достави до Агенцијата за администрација најдоцна во рок од седум дена од денот на приемот на приговорот. Приговорот не го задржува извршувањето на решението

(9) По поднесениот приговор од ставот (6) на овој член Агенцијата за администрација донесува решение во рок од 15 дена од денот на приемот на приговорот со списите од предметот.

(10) Кога не е донесено решение од ставот (8) на овој член или кога царинскиот службеник не е задоволен со решението донесено по приговорот, има право да поведе спор пред надлежниот суд во рок од 15 дена од денот на приемот на решението или од наредниот ден од истекот на рокот во кој тоа требало да биде донесено.

8. Безбедност на работа и здрава работна околина

Член 57

Директорот е должен да ги обезбеди потребните услови за заштита при работа во согласност со овој закон, со друг закон и со колективен договор. Обезбедувањето на безбедна и здрава работна околина за работниците е морална и правна одговорност на директорот во согласност со највисоките меѓународни стандарди:

1) Царинската управа на секој работник му обезбедува вработување и работно место кое е ослободено од познати опасности кои предизвикуваат или можат да предизвикаат смрт или сериозни физички повреди на вработените и

2) царинскиот службеник е должен да се придржува кон пропишаните мерки и нормативи за заштита при работа и работите на работното место да ги врши со внимание заради обезбедување на својот живот и здравје, како и на животот и здравјето на другите вработени и граѓаните.

9. Општи обврски

Член 58

(1) Царинскиот службеник е должен:

1) работните задачи да ги врши совесно, стручно, ефикасно, уредно и навремено во согласност со Уставот, закон и други прописи на Царинската управа;

2) да ја врши својата работа непристрасно и без влијание од политичките партии, да не се раководи од свои политички уверувања, од лични финансиски интереси, да не ги злоупотребува овластувањата и статусот на царински службеник и да го штити угледот на Царинската управа;

3) да ги извршува наредбите од непосредно претпоставениот раководител и да постапува по нив во согласност со Уставот, закон и друг пропис;

4) во согласност со закон и прописите на Царинската управа, по барање на граѓаните, заинтересираните странки и јавните институции, да дава информации заради остварување на нивните права и интереси, освен информации кои претставуваат државна и службена тајна;

5) не смее да користи привилегии и ослободувања ниту да бара и да прима материјална или друга корист при исполнување на своите обврски;

6) стручно да го усовршува своето знаење заради унапредување на професионалните барања со постојано почитување и применување на прописите за вршење на своите службени должности;

7) да го почитува пропишаното работно време;

8) сопственоста и опремата што му е дадена на користење за извршување на неговите должности да ја употребува правилно и како добар домаќин во согласност со нејзината намена и истата да не ја користи во приватни цели;

9) да се однесува во согласност со Кодексот на однесување на Царинската управа и пропишаните правила за ред и дисциплина на Царинската управа и

10) да ги почитува сите безбедносни мерки за да не дојде до загрозување на неговиот живот и здравје, како и животот и здравјето на другите вработени во Царинската управа и граѓаните.

(2) Царинскиот службеник за непридржување кон обврските пропишани со ставот (1) на овој член е дисциплински одговорен, како и прекршочно или кривично одговорен во согласност со закон.

(3) Постапката за прекршочната или кривичната одговорност од ставот (2) на овој член може да биде покрената и против лица на кои им престанал работниот однос во Царинската управа во согласност со закон.

10. Барање за медицински преглед

Член 59

(1) Потпишувањето на договор и засновањето на работниот однос ќе се изврши откако од страна на здравствена установа определена од Царинската управа се утврди дека кандидатот за царински службеник ги исполнува соодветните здравствени стандарди за вршење на работите на работното место.

(2) При унапредување или прераспоредување се применува истиот услов од ставот (1) на овој член, ако тоа го бара работното место.

(3) Во случаите кога царински службеник не ги исполнува задоволително своите работни задачи, а кога подолго време отсутствува од работа, или постои сомневање во неговата здравствена состојба, или слични околности, директорот може да одлучи царинскиот службеник да го упати на медицински преглед кај овластена здравствена установа назначена за таа цел.

11. Надворешни активности

Член 60

(1) Царинските службеници не смеат да вршат никаква друга функција, должност или дејност поврзана со остварување на профит која е во судир со нивната службена должност.

(2) Царинските службеници не смеат да вршат дејност која е во судир со нивната службена должност како сопственици или партнери во трговски друштва, членови на управни одбори или на надзорни органи на трговски друштва.

(3) Царинските службеници можат да вршат други работи и дејности само со претходно одобрение од директорот.

(4) Работите и дејностите кои се во судир со службените должности на царинските службеници ги пропишува директорот со оперативна инструкција.

(5) Царинските службеници кои се однесуваат спротивно на одредбите на овој член, дисциплински одговараат во согласност со членот 73 од овој закон.

12. Барање за тајност и доверливост

Член 61

(1) Царинскиот службеник не смее во неовластени цели да користи и да даде која било информација, која ја осознал, а се однесува на царинското работење.

(2) Обврската на царинскиот службеник за чување на службена, деловна или друга тајна утврдена со овој закон и посебни прописи, важи и по престанокот на работниот однос во Царинската управа, се до престанокот на периодот за ограничување.

(3) Царинскиот службеник за непридржување кон обврските пропишани со одредбите на овој член е дисциплински одговорен, како и прекршочно или кривично одговорен во согласност со закон.

(4) Постапката за прекршочната или кривичната одговорност од ставот (3) на овој член може да биде покрената и против лица на кои им престанал работниот однос во Царинската управа во согласност со закон.

(5) Министерот за финансии на предлог на директорот ќе го пропише видот на документите и податоците кои се означени како службена, деловна и друга тајна, начинот на нивното чување и заштитата.

(6) Согласност за ослободување од обврската за чување на службена, деловна и друга тајна дава директорот.

13. Основни права

Член 62

Царинскиот службеник ги има следниве основни права:

- 1) право на загарантирана работа во согласност со овој закон;
- 2) да е заштитен од страна на надлежни органи во извршувањето на своите должности;
- 3) право на работни услови соодветни за извршување на службените должности;
- 4) да се пријави за слободно работно место од повисока категорија;
- 5) при остварувањето на своите работни права да бара заштита од надлежниот суд, синдикат или друг надлежен орган во согласност со закон;
- 6) право на плата и надоместоци под услови и критериуми дефинирани со прописи кои се во сила;
- 7) одмор, отсуства и слободни денови во согласност со прописите кои се во сила;
- 8) право на стручно оспособување и обука во согласност со потребите на Царинската управа;
- 9) да работи и да се занимава со други дозволени активности надвор од своите должности и работно време, доколку таа работа и активност не е во судир со неговата службена должност и активност, во согласност со членот 60 од овој закон и
- 10) да основа и да биде член на синдикат и стручни организации во согласност со законите и на тој начин да учествува во процесот на донесување на одлуки во врска со условите за работа.

Член 62-а.

Меѓусебните права и обврски на Царинската управа и царинскиот службеник кој е упатен на обука за потребите на институцијата, се уредуваат со писмен договор во кој се утврдува точниот датум до кој царинскиот службеник не може да побара престанок на работниот однос, како и неговата материјална одговорност сразмерно на средствата потрошени за реализација на обуката, доколку по негова вина или на негово барање му престане работниот однос пред утврдениот датум.

14. Прераспоредување, унапредување, работно време, одмор и отсуства

Член 63

(1) Во интерес на Царинската управа, царинскиот службеник може на определено или неопределено време да биде прераспореден на друго работно место кое одговара на неговото професионално искуство, знаење и квалификации.

(2) Царинскиот службеник може да биде распореден на друго пониско слободно работно место, без да ги исполнува условите за познавање на странски јазик и активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење.

(3) Вработениот во Царинската управа, кој не е царински службеник, може по потреба на Царинската управа согласно со Законот за административни службеници, да биде распореден на соодветно работно место на царински службеник, доколку ги исполнува условите утврдени во актот за систематизација на работни места во Царинската управа и доколку во рок од шест месеци го положи стручниот испит за царински службеник во Царинската управа.

(4) Прераспоредувањето на определено време може да биде до шест месеци, со можност за продолжување за уште еден период до шест месеци.

(5) Царинскиот службеник кој во текот на работниот однос е прераспореден во интерес на Царинската управа има право на:

1) надоместок на превозни трошоци во висина на трошоците за превоз со средствата на јавниот сообраќај (патна карта) од дома до работа и обратно, доколку Царинската управа нема организиран превоз, а работното место е оддалечено над 50 километри од местото на живеење. За остварување на ова право царинскиот службеник доставува потврда за висината на превозните трошоци од правното лице кое го организира превозот или

2) царинскиот службеник кој во текот на работниот однос е прераспореден на работно место оддалечено над 100 километри од местото на живеење има право на надоместок за закупнина за стан во местото на работа.

(6) Висината на закупнината за стан во местото на работење се утврдува според следните критериуми:

1) износот на закупнината да не биде поголем од 300 евра во денарска противвредност, на месечно ниво;

2) закупениот стан да не биде поголем од 60 м² и

3) закупениот стан да биде во населено место во непосредна близина на седиштето на организационата единица во која прераспоредениот царински службеник ќе ја извршува работата.

(7) Министерот за финансии, на предлог на директорот ја пропишува висината на закупнина и начинот на обезбедување на стан под закуп.

(8) Царинскиот службеник кој е прераспореден на негово барање нема право на надоместоците од ставот (3) на овој член.

(9) Министерот за финансии, на предлог на директорот го пропишува начинот на полагање на стручниот испит од ставот (3) на овој член.

Член 63-а

(1) Против решението за прераспоредување, царинскиот службеник има право на приговор во рок од осум дена од денот на приемот на решението. Приговорот не го задржува извршувањето на решението за прераспоредување. Приговорот се поднесува преку Царинската управа до Агенцијата за администрација

(2) Царинската управа е должна приговорот, со пропратните списи да го достави до Агенцијата за администрација. во рок од седум дена од денот на приемот на приговорот.

(3) По поднесениот приговор од ставот (1) на овој член, Агенцијата за администрација донесува решение во рок од 15 дена од денот на приемот на приговорот со списите од предметот.

(4) Кога не е донесено решението од ставот (3) на овој член или кога царинскиот службеник не е задоволен со решението донесено по приговорот, има право да поведе спор пред надлежниот суд во рок од 15 дена од денот на приемот на решението или од наредниот ден од истекот на рокот во кој тоа требало да биде донесено

Член 63-б

(1) На царинскиот службеник кој по потреба на Царинската управа е времено распореден до три месеци не му следува надоместок од член 63 став (4) точка 2 од овој закон.

(2) Царинскиот службеник кој времено е распореден до три месеци на работно место оддалечено над 100 километри од местото на живеење, се сместува во сместувачките капацитети со кои располага Царинската управа.

(3) Со согласност на царинскиот службеник кој е времено распореден над три месеци, може да биде сместен во сместувачките капацитети со кои располага Царинската управа.

Член 64

(1) Поставувањата на работни места и унапредувањата можат да бидат постојани или времени.

(2) Царинскиот службеник може со одлука на директорот да биде постојано распореден на друго повисоко слободно работно место во рамките на Царинската управа по пат на унапредување, за што ќе биде објавен интерен оглас. Во огласот ќе се објават конкретните барања и услови за ова работно место.

(3) Временото унапредување е времено поставување на службеникот на повисоко рангирана позиција на одреден период. Царинскиот службеник се враќа на своето постојано работно место или друго соодветно работно место по

истекот на определениот период. Царинскиот службеник може да биде времено унапреден на работно место кое одговара на неговото професионално искуство, знаење и квалификации и доколку ги исполнува условите утврдени во актот за систематизација на работни места во Царинската управа и овој закон.

(4) По исклучок од ставот (3) од овој член, царинскиот службеник може да биде времено унапреден најмногу еднаш во период од две години, за периодот на времено унапредување до шест месеци, без да ги исполнува условите за познавање на странски јазик и активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење.

Член 65

(1) Поради потребите на службата, а по наредба на непосредниот раководител, царинските службеници работат во смени, или варијабилно работно време, вклучувајќи невообичаено работно време и прекувременно работење.

(2) Царинскиот службеник има право на годишен одмор и други отсуства во согласност со закон и потребите на Царинска управа.

(3) Царинскиот службеник може да биде распореден на работно место помошник директор и управник до четири години, а по претходно добиена согласност од министерот за финансии.

(4) Царинскиот службеник може да биде повторно распореден на работните места од ставот (3) доколку во периодот на распоредување од четири години покажал резултати од раководењето и работењето на организационата единица.

(5) Царинскиот службеник може и пред истекот на овој период да биде распореден на работно место со пониско звање доколку не покажал резултати во раководењето и работењето на организационата единица и на негово барање.

Член 65-а

Решенијата за распоредување и унапредување, ги донесува директорот.

15. Оценување на работата

Член 66

(1) Царинските службеници во текот на своето работење ќе бидат оценувани еднаш годишно, најдоцна до првото тримесечје од следната година за годината која што изминала, преку примена на Актот за системот на оценување на работата донесен од директорот. Од извршеното оценување на работата ќе се подготви извештај и ќе се потпише од двете страни. Извештајот за оценување на работата се архивира и се чува во персоналното досие на царинскиот службеник.

(2) Царинските службеници кои оправдано отсутствувале од работа подолго од шест месеца во текот на годината (боледување, неплатено отсуство итн.) нема да бидат оценувани.

(3) Оценувањето на царинските службеници ќе се прави врз основа на податоци кои се однесуваат на стручното знаење и способности во работењето, залагањето, постигнатите резултати, креативноста и совесноста при извршувањето на службените должности кои се од голема важност за извршувањето на основните дејности на Царинската управа.

(4) Резултатите од оценувањето ќе служат како основа за одлуките кои се однесуваат на неуспехот да се придржува кон барањата кои ги налагаат државните позиции, унапредувањето, прераспоредувањето на друга позиција и некој друг правец на унапредувањето на кариерата.

(5) Процената и оценувањето на работата на царинскиот службеник може да се изврши и пред годишното оценување на работата секогаш кога има потреба од одлука за незадоволителни работни резултати, прераспределување, унапредување и дисциплински мерки.

(6) Царинските службеници кои нема да постигнат задоволителни резултати во работењето, што е рефлектирано и во нивниот извештај за оценување на работењето, ќе имаат право на натамошна обука, како и на поддршка од страна на нивните претпоставени, со цел своето работење да го доведат на задоволително ниво. Ако не успеат да го постигнат тоа во одредениот рок, ќе се преземат дејствија за нивно отпуштање.

Член 66-а

(1) Царинските службеници кои нема да покажат задоволителни резултати во работењето и кои нема своето работење да го доведат на задоволително ниво ќе бидат подложни на преиспитување на нивните знаења за вршење на работните задачи.

(2) Преиспитување на знаењата на царинските службеници ќе се врши во второто тримесечје од тековната година, а ќе ги опфати царинските службеници за кои непосредните раководни царински службеници во извештајот за оценување од претходната година ќе наведат дека е потребно да се врши проверка на знаењата.

Член 66-б

(1) Преиспитување на знаењата ќе се врши од комисија од три члена, од кои еден е претседател формирана од страна на директорот.

(2) Членовите на комисијата треба да ги исполнуваат следниве услови:

- во претходните три години да не биле дисциплински одговорни,
- во претходните три години да се оценети со оцена “се истакнува” или “задоволува” и

- во претходното работење да извршувале работни задачи од работните места на раководни и стручни царински службеници.

(3) Начинот на проверка на знаењата и на работата на комисија се утврдува со акт донесен од директорот на Царинска управа.

16. Месечна плата, надоместоци, награди и бонуси

Член 67

(1) Царинските службеници имаат право на плати, надоместоци на плата и други надоместоци. Платата на царинските службеници, надоместоците на плата и другите надоместоци се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(2) Начинот на утврдување на основната плата, надоместоците на плата и на додатоците на плата на царинските службеници се уредува со колективен договор, а вредноста на бодот за пресметување на платите на царинските службеници, се утврдува секоја година со одлука на директорот на Царинската управа по претходна согласност од министерот за финансии, која се донесува во рок од десет дена од денот на донесувањето на Буџетот на Република Македонија, а во рамките на предвидениот буџет и врз основа на вкупниот број на царински службеници распоредени по соодветните нивоа за тековната година.

(3) Царинските службеници добиваат 30% од платата како надополнување на редовната плата поради посебните работни услови, како и поради посебната одговорност која произлегува од работното место.

(4) Министерот за финансии по предлог на директорот може да определи поголем процент на плата утврден во ставот (3) на овој член за специфичните работни места за кои се потребни посспецифични квалификации или специфични вештини, а кои се од особено значење за ефикасноста на Царинската управа, но најмногу до 50% од платата.

(5) Специфичните работни места од ставот (4) на овој член, ги определува Владата на Република Македонија.

(6) Царинските службеници добиваат парични награди и бонуси во врска со оценувањето на работењето, по постигнати исклучителни резултати во работењето или откривање на царински кривични дела или прекршоци.

(7) Системот на наградување на царинските службеници поблиску го пропишува министерот за финансии по предлог на директорот, во согласност со закон и колективен договор.

17. Бенефиции

Член 68

Ако против царински службеник се покрене кривична постапка заради употребата на огнено оружје или заради дејствија сторени во врска со вршење на службена должност, како и заради учество во сообраќајна незгода при

вршење на службена должност, на барање на царинскиот службеник, Царинската управа му обезбедува бесплатна правна помош доколку се утврди дека употребените средства и дејствија се оправдани.

Член 69

(1) Царинскиот службеник има право на ослободување од учество со лични средства при користење на здравствени установи во земјата за лекување на повреди за време и во врска со извршување на службената должност во Царинската управа.

(2) Ослободувањето од ставот (1) на овој член се однесува на примарните здравствени установи и институции, специјалистички консултации и болници во согласност со закон.

(3) Трошоците од ставот (1) на овој член се на товар на Царинската управа.

Член 70

Царинските службеници поради специфичностите на работите кои ги извршуваат имаат право на стаж на осигурување кој се смета во зголемено траење.

18. Следење на напредувањето на кариерата

Член 71

(1) Документацијата за напредувањето во кариерата во Царинската управа (донесените одлуки и писмените изјави дадени во однос на царинскиот службеник) се внесуваат во евиденциите за кариерата на царинските службеници и се чуваат во Централната управа на Царинската управа.

(2) Во евиденциите од ставот (1) на овој член се вклучени сите релевантни професионални и лични податоци за сите царински службеници. Податоците се водат во електронска форма со строго придржување кон одредбите кои ја уредуваат заштитата на личните податоци.

(3) Царинскиот службеник има право на пристап до евиденцијата за својата кариера, како и право да добие копија од документите.

(4) Министерот за финансии, на предлог на директорот го пропишува начинот на унапредување во Царинската управа.

VII. КОДЕКС НА ОДНЕСУВАЊЕ И ОДГОВОРНОСТ

1. Кодекс на однесување

Член 72

(1) Царинските службеници треба постојано да ги почитуваат највисоките стандарди на сопствениот интегритет и интегритетот на Царинската управа во извршување на сите активности кои ја вклучуваат

јавноста, деловниот свет, како и органите на државната управа и другите државни органи.

(2) Кодексот на однесување ги опишува со практични и јасни термини стандардите на однесување кои треба да се почитуваат од сите царински службеници и дава насоки и упатства за решавање на етичките прашања за оние кои работат во Царинската управа и оние кои соработуваат и работат со царински службеници.

(3) Кодексот на однесување се уредува со колективен договор.

(4) Случаите на однесување спротивно на Кодексот на однесување може да бидат предмет на дисциплински мерки, вклучувајќи ја и мерката за престанок на работен однос со отказ.

2. Дисциплинска одговорност

Член 73

(1) Царинскиот службеник е лично одговорен за вршењето на работите и работните задачи од работното место. .

(2) За повреда на службената должност царинскиот службеник одговара дисциплински.

(3) Одговорноста за сторено кривично дело, односно прекршок не ја исклучува дисциплинската одговорност на царинскиот службеник.

Член 73-а

На царинскиот службеник може да му се откаже договорот за вработување поради кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на обврските утврдени со закон, колективен договор, правилата и прописите на Царинската управа, актот за систематизација на работните места во Царинската управа и договорот за вработување, доколку:

- не го почитува работниот ред и дисциплина според правилата пропишани од страна на Царинската управа,
- не ги извршува или несовесно и ненавремено ги извршува работните обврски,
- не се придржува кон прописите кои важат за вршење на работите на работното место,
- не се придржува на утврденото работно време, распоредот и користењето на работното време,
- не побара отсуство или ненавремено писмено не го извести директорот, односно раководителот на организационата единица или друг одговорен работник за отсуството од работа,
- поради болест или оправдани причини отсуствува од работа, а за тоа во рок од 48 часа писмено не го извести директорот, односно раководителот на организационата единица или друг одговорен работник,

- со средствата за работа не постапува совесно или во согласност со техничките упатства за работа,
- настане штета, грешка во работењето или загуба, а за тоа веднаш не го извести директорот,
- не ги одржува средствата и опремата за заштита при работа согласно со прописите за заштита при работа,
- предизвикува неред и насилнички се однесува за време на работата,
- не дава податоци или дава неточни податоци што според прописите им се даваат на овластени органи или граѓани,
- незаконски или неовластено ги користи средствата на Царинската управа,
- избегнува обука,
- неисполнување на општите обврски од членот 58 на овој закон,
- постапување спротивно на прописите на Царинската управа,
- неоправдано изостане од работа три последователни работни дена или пет работни дена во текот на една година,
- го злоупотреби боледувањето,
- не се придржува кон прописите за здравствена заштита, заштита при работа, пожар, експлозија, штетно дејствување на отрови и други опасни материи и ги повредува прописите за заштита на животната средина,
- внесува, употребува или е под дејство на алкохол и наркотични средства,
- стори кражба или во врска со работата намерно или од крајно невнимание ќе предизвика штета на Царинската управа,
- одаде класифицирана информација,
- го пречекори или злоупотреби овластувањето
- не ги извршува заклучоците од комитетите и комисиите формирани во Царинска управа и не постапува во предвидените рокови,
- не постапува по обврските од решенијата од договорите за стручно оспособување и усовршување и
- постапува спротивно на Кодексот на однесување,
- е поведена постапка за извршено кривично дело или прекршок со елементи на насилство, ако истиот при спроведување на своите надлежности има пристап и овластување за носење и употреба на огнено оружје,
- не се јави на задолжителен психијатриски и психолошки преглед односно советување со психолог или не го достави наодот и мислењето од извршениот преглед.

Член 73-б

Во случај на кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски утврдени со овој закон, на царинскиот службеник може со решение да му се изрече една од следниве дисциплински мерки:

- писмена опомена,

- парична казна која не може да биде поголема од 15% од последната исплатена месечна нето-плата на работникот, во траење од еден до шест месеца и
- откажување на договорот за вработување.

Член 73-в

Во зависност од степенот на одговорноста на царинскиот службеник, условите под кои е направена повредата на работните обврски и на работниот ред и дисциплина, поранешната работа и однесување на царинскиот службеник, тежината на повредата и нејзините последици, директорот може на царинскиот службеник наместо откажување на договорот за вработување да му изрече парична казна, која не може да биде поголема од 15% од последната исплатена месечна нето плата на царинскиот службеник, во траење од еден до шест месеци.

Член 73-г

Во случај кога е сторено кршење на работниот ред и дисциплина под особено олеснителни околности, а во зависност од одговорноста на царинскиот службеник, условите под кои е направена повредата на работните обврски и на работниот ред и дисциплина, како и поранешната работа и однесување на царинскиот службеник, директорот може на царинскиот службеник наместо откажување на договорот за вработување или изрекување на парична казна, да му изрече писмена опомена.

Член 73-д

Ако на царинскиот службеник поради сторено кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски му е изречена дисциплинска мерка откажување на договорот за вработување по членот 73-а на овој закон, има право на отказан рок во траење од еден месец од денот на врачување на решението за откажување на договорот за вработување.

Член 73-ѓ

За време на отказниот рок непосредниот раководител е должен на царинскиот службеник да му овозможи отсуство од работа заради барање ново вработување, четири часа во текот на работната недела.

Член 73-е

За време на отказниот рок и отсуство од работа заради барање на ново вработување на царинскиот службеник му се утврдува и исплатува надоместок во висина на платата што царинскиот службеник ја остварил во месецот пред донесување на решението за откажување на договорот за вработување.

Член 73-ж

(1) Решението за изрекување дисциплинска мерка го донесува директорот.

(2) Решението за изрекување на дисциплинската мерка содржи и образложение за основот и причините за изрекување на дисциплинската мерка.

Член 73-з

(1) Решението за дисциплинска мерка се врачува лично на царинскиот службеник, по правило во работните простории на организационата единица во која работи, односно на адресата на живеалиштето односно престојувалиштето од кое царинскиот службеник секојдневно доаѓа на работа.

(2) Ако царинскиот службеник не може да се пронајде на адресата на живеалиштето, односно престојувалиштето или ако го одбие врачувањето, решението се објавува на огласна табла во организационата единица каде што работи. По изминувањето на осум работни дена од објавувањето на огласната табла се смета дека врачувањето е извршено.

Член 73-с

(1) Решението за изрекување на дисциплинска мерка на царинскиот службеник, директорот е должен да го донесе во рок од шест месеци од денот на пријавување на повредата на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски, а најдоцна во рок од една година од денот кога е сторена повредата.

(2) Како ден на пријавување се смета денот на поднесување на предлогот за покренување постапка за утврдување на дисциплинска одговорност од овластен подносител.

(3) Кога за сторената дисциплинска повреда е покрената и кривична постапка за царинскиот службеник, решението за дисциплинска мерка директорот го донесува најдоцна до истекот на рокот за застареност утврден во законот за стореното кривично дело.

Член 73-и

(1) Против решението за изрекување на дисциплинска мерка, царинскиот службеник има право на приговор во рок од осум дена од денот на приемот на решението. Приговорот го одлага извршувањето до донесување на конечна одлука по приговорот. Приговорот се поднесува преку Царинската управа до Агенцијата за администрација.

(2) Царинската управа е должна приговорот, со пропратните списи да го достави до Агенцијата за администрација најдоцна во рок од седум дена од денот на приемот на приговорот.

(3) Против одлуката на Комисијата за одлучување по жалби и приговори на административните службеници во втор степен при Агенцијата за

администрација, царинскиот службеник може да поднесе тужба пред надлежен суд во рок од 15 дена од денот на нејзиниот прием.

(4) Доколку Комисијата за одлучување по жалби и приговори на административните службеници во втор степен при Агенцијата за администрација, не донесе одлука во рок од осум работни дена од приемот на приговорот, царинскиот службеник, во рок од 15 дена по истекот на осумте дена, има право да поднесе тужба пред надлежен суд.

Член 73-ј

(1) За водење на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на царинскиот службеник во случаите утврдени со овој закон, директорот формира комисија за утврдување на дисциплинска одговорност.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член е составена од претседател и четворица членови и нивни заменици.

Член 73-к

Комисијата од членот 73-ј на овој закон, постапката за утврдување на дисциплинска одговорност на царинскиот службеник ја води согласно со Колективниот договор на Царинската управа.

Член 73-л

(1) Задршката од плата, на име изречени парични казни на царинскиот службеник, во текот на еден месец не може да надмине една третина од износот на неговата вкупна нето плата за тој месец.

(2) Ако на вработениот царински службеник му престане работниот однос во Царинска управа во која му била изречена парична казна, наплатата на изречената парична казна, по барање на Царинска управа во којашто казната е изречена, ќе ја спроведе новиот работодавач или надлежен орган во постапка утврдена со закон.

3. Материјална одговорност

Член 74

(1) Покрај дисциплинска одговорност, царинскиот службеник одговара материјално, за штетата која на работа што во врска со работата ќе ја предизвика врз имотот кој го користи Царинската управа.

(2) Република Македонија е одговорна за штета која врз имотот на трети лица ја предизвикал царинскиот службеник за времето на вршење на службената должност освен ако се докаже дека царинскиот службеник постапил во согласност со закон и друг пропис.

VIII. НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА

Член 75

(1) За долгогодишна стручна работа, организациски унапредувања, успех во поединечни подрачја на работа во вршењето на работните задачи, подобрување на угледот на службата, на службените лица или на органите на државна управа или други државни органи, на органите на општините и на градот Скопје, на носители на јавни овластувања и поединци, им се доделуваат признанија, а на вработените во Царинската управа и награди или парични награди.

(2) Признанијата и наградите од ставот (1) на овој член по правило се доделуваат на денот на Царинската управа. Денот на Царинската управа е 14 април.

IX. ФИНАНСИРАЊЕ

Член 76

(1) Царинската управа се финансира од Буџетот на Република Македонија и од сопствени приходи.

(2) Надоместоците, платите, надоместоците на плати, паричните награди и бонуси, утврдени во членот 24 став (2) и од членот 67 до членот 69 на овој закон, се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(3) Видовите и висината и начинот на распределба на сопствените приходи на Царинската управа од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за финансии по предлог на директорот, а ќе се користат за унапредување, модернизација и опремување на Царинската управа, како и за стимулирање на царинските службеници.

X. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 77

(1) Глоба во износ од 15.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правното лице, односно трговец поединец, кој постапува спротивно на членот 47 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба на правното лице односно трговец поединец ќе се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице и на одговорното лице во трговец поединец.

(3) Глоба во износ од 50 до 500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од ставот (1) на овој член на физичко лице.

Член 78

(1) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на службено лице во органите на државната управа и другите државни органи, органите на општините и градот Скопје, кое се однесува спротивно на одредбите на членовите 19 и 20 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 100 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на поштенски службеник кој се однесува спротивно на одредбата на членот 34 од овој закон.

Член 78-а

Одмерувањето на висината на глобата за правно лице и трговец поединец се врши согласно Законот за прекршоците.

XI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 79

Започнатите постапки до влегување во сила на овој закон се завршуваат според прописите кои важеле во моментот на покренување на истите.

Член 80

Подзаконските прописи чие донесување е предвидено со овој закон ќе се донесат во рок од три години од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 81

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, одредбите од членовите 9 до 14, членот 23, членот 194, членот 195 и членот 200 од Царинскиот закон ("Службен весник на Република Македонија" број 21/98, 26/98, 63/98, 86/99, 25/2000, 109/2000, 31/2001, 4/2002, 55/2002 и 42/2003), престануваат да важат.

Член 82

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Службен весник на Р.М, бр.43 од 04.03.2014 година

Член 26

Подзаконските акти утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 27

Директорот на Царинската управа именуван до денот на започнувањето на примената на членот 3 од овој закон продолжува да ја врши функцијата до истекот на мандатот за кој е именуван.

Член 28

Царинскиот службеник кој засновал работен однос во Царинската управа заклучно со денот на започнувањето со примената на овој закон, треба

до директорот на Царинската управа, да достави докази за познавање на странски јазик и познавање на работа со компјутерски програми за канцелариско работење, соодветни на неговото работно место на кое бил распореден на денот на започнувањето со примената на овој закон, во рок од една година од денот на пристапување на Република Македонија во Европската унија.

Царинскиот службеник кој нема да достави докази за познавање на странски јазици и познавање на работа со компјутерски програми за канцелариско работење согласно со ставот 1 на овој член, со решение на директорот на Царинската управа ќе биде распореден на работно место за едно ниво пониско од работното место на кое бил во моментот на влегувањето во сила на овој закон, освен царинските службеници кои на денот на започнувањето со примената на овој закон биле распоредени на работно место од влезно ниво, на кои ќе им биде намалена платата во износ од 10%.

Царинскиот службеник на кој согласно со ставот 2 на овој член платата му била намалена во износ од 10% може во секој момент да достави докази за познавање на странски јазици и познавање на компјутерски програми за канцелариско работење до директорот на Царинската управа кој носи решение, со кое решението за намалувањето на платата престанува да важи.

Ставовите 1 и 2 на овој член не важат за царинските службеници кои ќе остварат право на пензија во рок од десет години од денот на започнувањето со примената на овој закон.

Државниот управен инспекторат, во рок од три месеци по истекот на рокот од ставот 1 на овој член, ќе изврши надзор над спроведувањето на ставовите 1 и 2 на овој член.

Член 29

Започнатите постапки за царинските службеници кои се однесуваат на вработување, дисциплинските постапки и постапките за оценување до денот на започнувањето на примената на овој закон, односно жалбите и приговорите поднесени до Комисијата за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен до денот на започнувањето на примената на овој закон, ќе се завршат според Законот на Царинската управа („Службен весник на Република Македонија“ 46/2004, 81/2005, 107/2007, 103/2008, 64/2009, 105/2009, 48/10, 158/10, 53/11 и 113/12).

Член 30

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за Царинската управа.

Член 31

Одредбите на членот 3 од овој закон ќе започнат да се применуваат по една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, освен одредбите кои се однесуваат на условот за познавање на странски јазик кои ќе започнат да се применуваат по две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 32

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува со денот на започнувањето на примената на Законот за административните службеници („Службен весник на Република Македонија“ број 27/14).

Службен весник на РМ, бр. 167 од 14.11.2014 година

Член 11

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува со денот на отпочнувањето на примената на Законот за административните службеници („Службен весник на Република Македонија“ број 27/14), освен одредбите од членот 6 на овој закон, која ќе отпочне да се применува со денот на влегувањето во сила на овој закон.

Службен весник на РМ, бр. 129 од 31.07.2015 година

Член 7

Подзаконските акти чие донесување е утврдено со овој закон ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 8

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Службен весник на РМ, бр. 23 од 10.02.2016 година

Член 16

Царинскиот службен весник кој засновал работен однос во Царинската управа и е распореден на работно место за кое е предвидена стручна квалификација според Македонската рамка на квалификации ЕКТС заклучно со денот на влегувањето во сила на овој закон, а видот на неговото образование е поинакво од видот на образованието утврдено во актот за систематизација на работни места согласно со Фраскатиевата квалификација, при

прераспородување или унапредување ќе се смета дека ги исполнува условите по однос на видот на образованието.

Член 17

Одредбите на членовите 2,5,8,9 и 14 ќе започнат да се применуваат со започнувањето на примената на Законот за општата управна постапка согласно со членот 141 од Законот за општата управна постапка („ Службен весник на Република Македонија “ број 124/15).